

- Margański Bolesław: Modlitwa o pokój. W: *Laudate Dominum* s. 401-420.
- Migut Bogusław: Pedagogia liturgiczna i kształt celebracji liturgicznej w ruchach i stowarzyszeniach kościelnych. W: *W służbie Bogu i ludziom* s. 187-199.
- Nadolski Bogusław: *Adoro te, qui es lux et dies*. W: *Ku liturgii nadziei* s. 147-161.
- Paradowska Maria: Święty Wojciech – patron Europy i Polski. Jego recepcja w polskiej kulturze ludowej. W: *Liturgia domus carissima* s. 409-425.
- Sadko Zdzisław: Kult Matki Bożej Bocheńskiej widziany z perspektywy 70-lecia koronacji. W: *Ku liturgii nadziei* s. 329-344.
- Sinka Tadeusz: Kult liturgiczny i ludowy św. Józefa w Polsce. W: *Ku liturgii nadziei* s. 345-355.
- Stefański Jerzy: Czy muszę „kochać” relikwie? W: *Liturgia domus carissima* s. 373-384.
- Syczewski Tadeusz: Kult Najświętszego Sakramentu w świetle dokumentów Pierwszego Synodu Diecezji Drohiczyńskiej. W: *Confitemini Domino, quoniam bonus* s. 441-455.
- Urban Jacek: Translacja relikwii Królowej Jadwigi do ołtarza Pana Jezusa Ukrzyżowanego w katedrze wawelskiej w 1987 roku. W: *Diligis Me? Pasce* t. 2 s. 376-387.
- Wit Zbigniew: Nieznane nabożeństwa pasyjne. W: *Diligis Me? Pasce* t. 1 s. 513-523.

Zawsze miał nadzieję. Ksiądz Mieczysław Brzozowski. Świadectwa i wspomnienia. Red. Alina Rynio. Wyd. II poprawione. Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej GAUDIUM 2006 ss. 401.

Jest to drugie wydanie tej pozycji, powiększone o nowe bądź uzupełnione świadectwa, które jeszcze pełniej przybliżają Czytelnikowi sylwetkę ks. prof. Mieczysława Brzozowskiego. Pierwsze wydanie, również w Wydawnictwie „Gaudium”, miało miejsce w 1992 r. – liczyło 280 stron + 16 kart dokumentów i fotografii, a współredaktorami, obok Aliny Rynio, byli Amelia i Tadeusz Szafrąnczy. Ponieważ zainteresowanie niniejszą pozycją było bardzo duże, a jej niewielki nakład został całkowicie wyczerpany, postanowiono – zupełnie słusznie – wznowić tę bardzo cenną książkę.

Książka, tak jak i w pierwszym wydaniu, składa się z trzech części. W pierwszej zamieszczono „świadectwa” o Księdzu Profesorze, autorstwa 34 osób, wśród których znaleźli się Jego przyjaciele, studenci, uczniowie, ministranci i wychowankowie. Część druga, zatytułowana „Przesłanie”, zawiera fragmenty listów, teksty kazań i homilii, zapiski z dziennika podróży, tekst Drogi Krzyżowej, teksty rekolekcji oraz fragmenty notatek zapisanych przez słuchacza rekolekcji głoszonych przez Ks. Brzozowskiego. Części trzeciej nadano tytuł „Przeszedł, dobrze czyniąc”. Zawiera ona

teksty związane ze śmiercią i pogrzebem Księdza Profesora, kalendarium Jego życia i działalności, noty o autorach oraz dokumenty i fotografie.

Owe trzy części, stanowiące jedną zwartą całość, są poprzedzone „Przedmową do drugiego wydania”, napisaną przez prof. Alinę Rynio, podziękowaniem abpa Bolesława Pylaka Zespołowi Redakcyjnemu za podjęty trud związany z wydaniem niniejszej pozycji oraz słowem wstępnym prof. Czesława Zgorzelskiego.

Od strony formalnej recenzowana książka stanowi poprawnie zredagowane dzieło, logicznie uporządkowane, darzące pełnym szacunkiem osoby, które zamieściły w nim swoje opracowania. Uszanowano bowiem ich sposób wypowiedzi oraz język i styl, przez co postać Księdza Profesora stała się bardziej autentyczna, a zamieszczone świadectwa nabrały większej wiarygodności. Ponadto Czytelnik na pewno zauważy, że nowa okładka jeszcze więcej mówi o głównej Postaci tejże książki.

Należy podkreślić, że Redaktorzy postarali się również, aby książka zaprezentowała się równie poprawnie od strony merytorycznej. Zamieszczone w pierwszej części świadectwa, doskonale przybliżające postać ks. prof. Mieczysława Brzozowskiego, dobrze przygotowują Czytelnika do odbioru Jego przesłania (część druga), a w końcu, tego wszystkiego, co było związane z Jego drogą do wieczności (część trzecia).

W świetle „świadectw” i pozostałych dokumentów ks. prof. Mieczysław Brzozowski jawi się jako doskonały wzór człowieka wrażliwego na ludzkie sprawy, bezinteresownie życzliwego, wzór kapłana, ojca, przewodnika duchowego i mistrza na drodze wiary, patrioty, naukowca, odważnego kaznodziei, który na co dzień, zgodnie z sodalicyjnym hasłem, „siał miłość wśród burzy i klęsk”. Z jego osobowości, opartej na fundamencie miłości do Boga, promieniowała wielka radość, jasność umysłu i pogoda, słoneczny uśmiech, otwarcie się na innych ludzi i pełne dla nich oddanie oraz nieprzywiązywanie się do dóbr materialnych. Jego życie było „organicznie” ukierunkowane na wspólnotę. W każdym spotkanym człowieku szukał dobra, co mobilizowało, zwłaszcza opornych na dobro i zbuntowanych, do podejmowania pracy nad sobą oraz reformowania swojego życia. Poza tym cechowała Go wyjątkowa delikatność, optymizm, radość życia, poczucie humoru, dobroć i łagodność. Był to po prostu „Homo Dei” – „Boży człowiek”.

Podsumowując należy podkreślić, że ks. prof. Mieczysław Brzozowski jest wprost idealnym świadkiem wierności Bogu i człowiekowi, świadkiem, jakiego potrzebują czasy współczesne. Dlatego, zgodnie z zasadą: „verba docent, exempla trahunt”, przybliżanie, szczególnie ludziom młodym, tak wspaniałego wzoru osobowego, jakim był szlachetny, dobry, skromny i wielki ks. prof. Mieczysław Brzozowski, jest nie tylko potrzebne, ale wprost jest naszym obowiązkiem. Takie też zadanie ma do spełnienia ta cenna publikacja, której Autorom i Redaktorom należy się wdzięczność, a nam pozostaje nadzieja, że ogień, jaki zapalał ten dobry Człowiek, będzie płonął w wielu sercach gotowych do służby Bogu i ludziom.

*Ks. Władysław Głowa
Instytut Teologii Pastoralnej KUL*